

Ustrezno plačevanje: preveč kovancev in bankovcev?

V zadnjem času je plačevanje vse bolj povezano z uporabo bančne kartice. Zdi se, da plačevanje s kovanci in papirnatim denarjem vse bolj izginja tudi v supermarketih.

Mnogi med nami imajo raje digitalno valuto, kar lahko privede do dveh posledic:
pogosto izgubimo pregled nad proračunom, saj v denarnici ne vidimo in ne čutimo, koliko nam bo ostalo za teden ali mesec.

Poleg tega je v naših denarnih sistemih vse težje plačevati. Namesto da bi ustrezzo plačevali z različnimi kovanci in bankovci, običajno uporabljamo bankovec za 20 ali 50 EUR tudi za majhne zneske na računu, ne da bi si znali predstavljati, kaj naj bi dobili nazaj.

Pregled "Ustrezno plačevanje - preveč kovancev in bankovcev?"

Kontekst
Vsakdanje
življenje
Finance

**Kako uporabljati
kovance in bankovce
za ustrezeno plačevanje
ter kako izračunati
drobiž.**

Kognitivni procesi
Obvladovanje situacij
Analiziranje situacij
Reševanje problemov

Vsebina
Količina in število

**Ciljna skupina (vključno s potrebnimi
predhodnimi znanji in spremnostmi)
kompetence)**

Odrasli in mladi odrasli z osnovnimi matematičnimi sposobnostmi, ki imajo težave z ustreznim plačevanjem. Ta enota je lahko koristna tudi za osebe, ki zaradi uporabe (samo) digitalne valute izgubljajo pregled nad svojim proračunom.

Dispozicija
Samozavest
Prilagodljivost
Težave pri matematiki

Izidi in rezultati

Učenci poznajo, razumejo in znajo ravnati z denarnim. Vedo, kako ustrezeno plačati in kako izračunati drobiž.

**Co-funded by
the European Union**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Glavne informacije

Vsebina	Denarni sistem kovancev in bankovcev Cela števila in decimalna števila, vključno s seštevanjem in odštevanjem
Ciljna skupina	Odrasli in mladi odrasli z osnovnimi matematičnimi sposobnostmi, ki imajo težave z ustreznim plačevanjem. Ta enota je lahko koristna tudi za osebe, ki zaradi uporabe (samo) digitalne valute izgubljajo pregled nad svojim proračunom.
Učna namera	Kakšen je namen odraslih, da se soočijo s tem problemom? - Matematična pismenost za osebne namene
Trajanje	Približno 1 učna ura
Material in viri	Internet in projektor Videoposnetek za ozaveščanje (glej Dodatek 1) Slike iz reklamnih letakov (prilogi 2 in 3) Po želji: Združite to učno enoto s primerom "Preverite svoje račune".
Velikost skupine	Od 5 do 12 učencev
Opis problema	Vedno več ljudi za plačevanje uporablja kartice namesto kovancev in gotovine, tudi za preproste stvari, kot je nakup živil. Ta sprememba načina plačevanja povzroča skrbi glede razumevanja naših financ in učinkovite uporabe denarja v vsakodnevnih situacijah.
Delovna vprašanja	<ul style="list-style-type: none"> • Ali učenci uporabljajo gotovino ali plačujejo izključno s kartico? Ali se zavedajo tveganj, povezanih z nenehno uporabo digitalne valute? • Ali učenci sledijo svojemu proračunu? • Ali poznajo denarni sistem z vsemi kovanci in bankovci? • Kako ustrezno plačati določen izdelek? • Kako izračunati vrnjen drobiž?
Učni izidi in rezultati	Učenci znajo ravnati z denarjem. Vedo, kako ustrezno plačati in kako izračunati drobiž.

Delovni načrt

Trajanje (min)	Opis vsebine/aktivnosti	Material	Metodične in didaktične informacije ¹
15 min.	<p>Aktivacija: Učence postavite v situacijo tako, da jim pokažete šaljiv videoposnetek, posnet na blagajni v supermarketu.</p> <p>Skupinska razprava o videoposnetku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ali poznate takšne primere? • Kako so se počutili ob gledanju videoposnetka? • Kako plačujete pri nakupu živil, z gotovino ali s kartico? • Ali poznate vse kovance in bankovce, ki jih imamo? • ... 	Internet, projektor Videoposnetek na YouTubu - glej dodatek 1	Postavitev učencev v matematično situacijo
30 min	<p>Dejavnost: Ustrezno plačilo Pokažite jim sliko ponudbe v supermarketu (npr. za jabolka) in jih vodite skozi dejavnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ali lahko za jabolka ustrezno plačate? Katere kovance bi uporabili v tej situaciji? • Ali obstajajo različne možnosti kovancev, ki jih lahko uporabite za ustrezno plačilo? • Kaj dobite nazaj, če plačate z 2 € ali 5 €? • Če plačujete z bankovcem za 5 €, vas blagajničarka včasih vpraša, ali imate 19 centov (ali 20 centov). Ali veste, zakaj bi vas blagajničarka to vprašala <p>Glede na potrebe učencev lahko takšen primer ponovite z drugimi ponudbami. Morda bo koristno tudi razdeliti učence v podskupine in delati s tistimi, ki še vedno potrebujejo podporo, medtem ko drugi sodelujejo pri pripravi nadaljnjih primerov.</p>	Supermarket ponudba (jabolka) - glej Dodatek 2 Nadaljnje slike ponudbe ali oglaševanja, letaki. Prineseni letaki. Učitelj jih spomni, da si zapomnijo strategije ki so bile razložene. V praktičnih primerih. Za primere glejte Dodatek 3.	Eksplikativno poučevanje Vodení primeri (ki se uporablja kot model) Preolikovanje Praktično učenje

¹ Za opis in razlago visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

n.a.	Prenos in razлага To učno enoto je mogoče odlično združiti s primerom "Preverite svoje račune", kjer učenci analizirajo račune in fakture ter se usposabljajo za preverjanje količine drobiža, tudi z uporabo digitalnih orodij.		
------	--	--	--

Predlogi za učitelja

Tukaj predstavljeni primer je treba obravnavati kot zgledno in navdihajoče gradivo, ki predstavlja smernice z veliko možnostmi prilaganja teh predlogov določeni skupini učencev ali posameznemu učencu z njegovimi zelo osebnimi zahtevami.

Primer "Ustrezno plačevanje - preveč kovancev in bankovcev?" bi lahko konkretno prilagodili na naslednje načine:

- Individualizacija in diferenciacija: Glede na individualne potrebe učencev se lahko skupina razdeli v različne podskupine. Učitelj lahko nato tiste, ki še vedno potrebujejo podporo, vodi skozi nekaj bolj obdelanih primerov, medtem ko bolj samostojni učenci že začnejo samostojno delati na nadaljnjih primerih na oglasih.
- Nadalnje ali dodatno gradivo: Zlasti pri kovancih je lahko za učence koristno, da delajo z avtentičnim gradivom. Učitelj lahko s seboj prinese določeno število kovancev ali uporabi (precej pristen) igralni denar.
- Upoštevane dispozicije: Učenci se lahko zavedajo matematične anksioznosti in težav, zato jih situacije na blagajni v supermarketu, kot je situacija, prikazana v uvodnem videoposnetku, zlahka spravijo v stres. Poskrbite, da se učenci zaradi tega videoposnetka ne bodo počutili zasmehovani, temveč jim razložite, da gre za humoren način izpostavljanja težavne situacije iz resničnega življenja.

Naše izobraževalne aktivnosti so namenjene temu, da se matematične spretnosti ne le naučijo na pamet, ampak da jih učenci najprej vadijo in funkcionalno uporabljajo v vsakdanjem življenju in/ali poklicnih situacijah. Zato je priporočljivo, da HITS² (Visoko učinkovite učne strategije) izvajamo čim bolj in pogosto:...

- ... delo s konkretnim in avtentičnim gradivom, ki ga učenci prepoznaajo v vsakdanjih življenjskih situacijah,
- ... učencem postavljajte vprašanja in jim dovolite, da jih postavljajo sami. Ključnega pomena je lahko razprava o temah, kontekstih in številkah, povezanih z matematično pismenostjo.
- ... razmislite o možnih načinu prenosa: Motivirajte učence, da svoje kompetence urijo v vsakdanjih življenjskih situacijah pri nakupovanju. Pri tem konkretnem primeru je lahko koristna povezava z učnim gradivom "Preverjanje računov", kot je omenjeno zgoraj.

² Za opis in razlogo visoko učinkovitih učnih strategij (HITS), aktivnosti, in ostalih uporabnih informacij si oglejte priročnik za učitelje.

Dodatek 1

Dodatek 1 (aktivacija): Spot na YouTubu

Video frankfurtskega društva za oskrbo starejših in invalidov "Stari, mladi" na humoren način prikaže težko situacijo na blagajni v supermarketu. Starejša gospa si vzame čas za ustrezeno plačilo in zato išče ustrezne kovance - in napenja živce ljudi, ki čakajo v vrsti za njo.

Kar je za mnoge, zlasti starejše, grenka in pogosto neprijetna realnost, se v tem videoposnetku izkaže kot humoren izziv za upokojence...

Oglejte si videoposnetek na
YouTubu:

[Neulich im Supermarkt \(youtube.com\) \[28.12.2023\]](https://www.youtube.com/watch?v=JyvXWVgkOYU)

Dodatek 2

Dodatek 2 (dejavnost): Plačajte v skladu s tem.

Dodatek 3

Dodatek 3 (dejavnost): Ustrezno plačilo - še nekaj primerov

This material was produced in the Erasmusplus project **Numeracy in Practice**, project number 2021-1-NL01-KA220-ADU-000 026 292. In this project, 11 partners in 11 countries worked together in designing, evaluating and improving the materials. All materials can be found on the website (www.cenf.eu).

Asturia vzw

DISORA

